BYGNINGERNE

VED DEN

NORDISKE INDUSTRI- LANDBRUGS OG KUNSTUDSTILLING

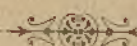
I

KJØBENHAVN 1888

UDGIVET PAA KOMITEENS FORANSTALTNING

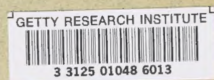
VED

M. NYROP
UDSTILLINGENS ARCHITEKT

KJØBENHAVN
I KOMMISSION HOS ANDR. FRED. HØST & SØN
1891

EX-LIBRIS
THOR-
STEDLUND

GETTY RESEARCH INSTITUTE
3 3125 01048 6013

BYGNINGERNE

VED DEN

NORDISKE INDUSTRI- LANDBRUGS OG KUNSTUDSTILLING

I

KJØBENHAVN 1888

UDGIVET PAA KOMITEENS FORANSTALTNING

VED

M. NYROP

UDSTILLINGENS ARCHITEKT

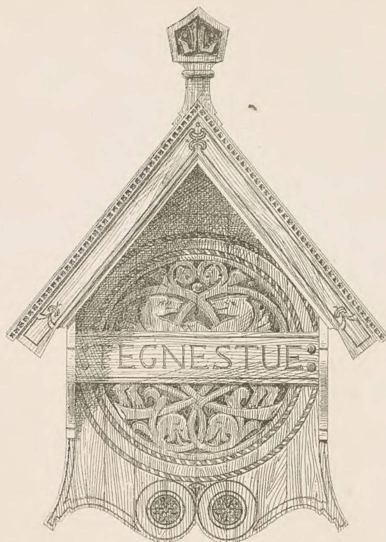

KJØBENHAVN

I KOMMISSION HOS ANDR. FRED. HØST & SØN

1891

BYGNINGERNE
VED
DEN·NORDISKE·INDUSTRI-LANDBRUGS
OG·KUNST·UDSTILLING
I
KJÖBENHAVN·1888

Da der paa Arbejdspladsen og Tegnestuen brugtes Alenmaal ere de i denne Samling offentliggjorte Tegninger udførte i Maalestokke der ere Brøkdele af en dansk Alen, men Metermaalestok er tillige vedføjet.

Arbejdstegningerne udførtes i 1/96 af den virkelige Størrelse (1/4 Tomme = 1 Alen). Der udarbejdedes Tegninger af alle Konstruktioner i 1/24 af den virkelige Størrelse (1 Tomme = 1 Alen). Ligesaa behandledes enkelte Fag af Bygningerne ud- og indvendigt, Dørpartier Spir, Gavle, Snedkerarbejde m: m:

Desuden optegnedes Gesimser, Profiler, Brædeudskjæringer, Billedskjærerarbejder m. m. i den virkelige Størrelse.

Tegningerne bleve udførte under Sammenarbejde med og Anvisning fra de for enhver enkelt Udstillingsgren nedsatte sagkyndige Udvalg.

Paa Tegnestuen arbejdede indtil 10 Tegnere, som dog tillige i Sammenarbejde med Konduktøren fulgte med paa Byggepladsen ved de Bygninger som hver især vare knyttede til.

En Model af Længdehallen og Kuppelen med Underbygning og Hjørnetaarne udførtes i 1/24 af den virkelige Størrelse.—

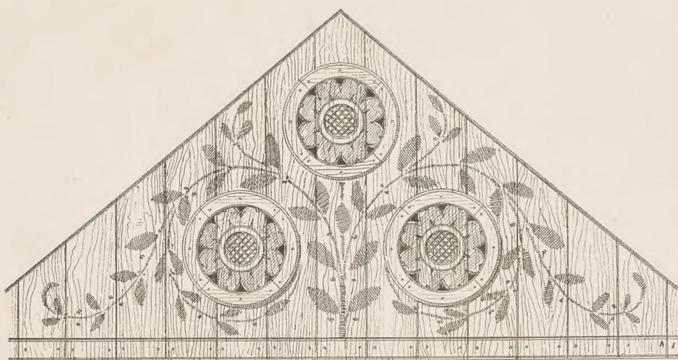
Opførelsen af Bygningerne udbødes til Licitation, og af de hertil indbudte Tømmermestre have 12 forskjellige haft Arbejder i Entreprise. Sædvanlig var Fundering og Jordarbejde en særlig Entreprise, medens iøvrigt Tømmermesteren naturligt blev Hovedentreprenør under hvem som Regel Tagpapdækker, Glarmester, Maler, Snedker, Smed og Blikkenslager gik ind som Underentreprenører. Dog var Malerarbejdet ved Hovedbygningen en selvstændig Entreprise. I Tilbudene var indbefattet Vedligeholdelsespligt, og i Reglen blev Bygningerne Entreprenørens Eiendom efter endt Udstilling.

Afløbsforholdene, Gas- og Vandledninger ordnedes af en med Architekten sideordnet Ingeniør, medens den elektriske Belysning ikke udførtes gjennem Byggeudvalget, (der kun besørgede Lysstængerne) men fra Maskinafdelingen.

Hovedbygningens Beliggenhed og Udstrækning fastsloges først i alt Væsentligt. Den øvrige Situation og Bygningernes Størrelse omdannedes gjennem flere Udviklingstrin, efter Haanden som Fordringerne fremkom eller undergik Forandringer, idet Kravene paa overdækket Rum voxede lige til det Sidste.

Bygningerne lagdes saavidt muligt langs Terrainets Grændser. Derved sparedes Indhegning og opnaaedes at man gjennem talrige Porte mod Gaden hurtigt kunde bringe Udstillingsgjenstandene paa deres Plads, medens Udstillingsterrainet mere uhindret kunde bringes i Orden.

Hovedbygningens Plan blev efter Autoriteternes Fordring beklippet saaledes, at kun de 2 første Tværbygninger mod Halmtorvet nærmest Kuppelen og Tværhallen udførtes som paatænkt. Resten holdtes i 60 Alens Afstand fra Husrækken paa Filosofgangens anden Side. Senere tillodes paa dette Sted Opførelsen af jernbeklædte Tilbygninger.— Uventede Tilbygninger bleve ogsaa den franske og den russiske Forside, som gjorde Afbrydelse i den lange aabne Veranda mod Udstillingsterrainet.—

Der rammedes Pæle, mest af dansk Gran, under Hovedbygningen, en Del af Kunstudstillingen, Industri- og Maskinhal, Hærens og Flaadens Udstillinger, Kjedelhus og Dampskorsten m: m. Desuden tvang den sene Frost i Foraaret 88 til at ramme Pæle for en stor Del Gulvunderlag som det var for farligt at lægge paa den frosne Jord. —

Alle Trætykkelser vare de i Handelen gjængse Varer (svensk Maal) som i Virkeligheden er noget spinklere end de i Tegningerne indskrevne Maal. Tømmeret huggedes kun hvor det var nødvendigt for en god Afbinding eller for Brædebeklædningers Anbringelse. Kun enkelte Steder som i Kunstudstillingens Vestibule forlangtes skaaret Tømmer. —

Alle Brædebeklædninger til Tag og Væg baade glatte (pløjede og upløjede), Klink- og Jalusibeklædning, et paa to eller med Lister over Fugerne vare ru. — Ligeledes Dørindfatninger, Gesimser o: lign: Gulvene vare ru med c: ½ Tomme aabne Fuger. Hovlede vare af Tømmerarbejde: Gulve i Kontorer o: lign: Opholdsrum samt Haandlister, Dækbræder og lignende som Publikum kom i Berøring med, samt Vinduessprosser i Tagene. Brædebuerne vare mangekantede da de enkelte Brædestykker ikke rundedes efter Buelinien og i alle Beklædninger indvendig hvor Brædderne stilledes radielt eller vifteformet f: Ex: omkring Kuppelens Lysaabning, beholdt Brædderne ligeledes deres fulde Bredde saa at Fugerne imellem dem bleve bredere udefter. —

Sprosserne eller Glassparene i Tagene bestod af 2 Dele som hosstaaende Tegning viser. Den øverste Del var altid i een Længde for at undgaa Utæthed, den ferniseredes eller grundedes. Glasset var alm: enkelt hvidt af gangbareste Maal, kun i Kuppelens Overlys samt i de jærnbeklædte Tilbygninger ved Filosofgangen var dobbelt tykt Glas. Ruderne lagdes i Kit med 2½" Overlæg uden Kit og fastholdtes af kvartrunde Lister der sømmedes paa.

Tagene dækkedes med Tagpap der i Skotrenden lagdes i dobbelt Lag.

Til Vægbeklædninger brugtes i Kontorer og lignende Rum, svensk Forhudningspap paa ru Brædebeklædning. I Kunstudstillingen benyttedes samme Slags Pap, det opsattes her, uden Brædebeklædning bagved, paa Lister med en indbyrdes Afstand, der svarede til Pappets Bredde. — Spaanbeklædning anvendtes ved forskjellige udvendige Vægge. Til Tage var det ikke tilladt. — Enkelte Steder brugtes Materialier der tillige vare Udstillingsgjenstande, saaledes ved forskjellige Flise- og Asfaltgulve i det arbejdende Mælkeri, Skovbrugsbygningens og 2den Fiskeriafdelings Tage af Falstagsten o: fl:

Solsejl af ubleget engelsk Bomuldstøj, uden Appretur opsattes overalt under Tagenes Overlys

Enkelte decorative Stykker f: Ex: de nordiske Rigers Vaaben, nogle Knapper og Skjolde støbtes i Gibs og sattes op, dog kun i forsvindende Mængde.

Som Værn mod Brandfare imprægneredes store Strækninger af Hovedbygningens mest udsatte ud- og indvendige Flader, samt de mod Stormgades og Ny Vestergades Forlængelse vendende Sider af Træbygninger. Alle Bygninger forsynedes med Lynledninger, Vandhaner med Sprøjteslanger og Allarmerings-Apparater, og alle Ventilationsaabninger i Hovedbygningen dækkedes med fint Jerntraadnæt. —

Alt synligt Træværk maledes med Undtagelse af Kunstudstillingens Forside mod Udstillingsterrainet (Blad 24). Alt hövlet Træ maledes med Oliefarve og alt det övrige med en Blanding, der i Reglen bestod af Kridt, Bærme, lidt Fernis og den paagjældende Farve.

De fleste Bygninger maledes udvendig paa den Maade som Blad 2a viser. Farvesammenstillingen paa Fiskeribygningen var en velkommen Undtagelse fra den almindelige Regel, her brugtes brun Bejtse med megen Virkning til Bygningens Hovedflader (Blad 17a).

Bygningen for dansk Husflid havde brokalkede Felt mellem brunmalet Bindingsværk, blaa Vinduer, en mörkegrön Dör med Mangletræs Udskæringer og et grönt Stakit med hvide Hoveder omkring de smaa Forhaver hvori Stokroser o lign.

Belblebemskiosken besörgedes tilfældigvis fra Byggeudvalget. Den blev nærmest dannet efter orientalske Forbilleder i Form og Farve.

Havebrugets 2 Udstillingspavilloner med den mellemliggende Bro over Ny Vestergades Forlængelse blev i Hovedsagen holdt i ganske lyse Farver tillige med de 2 Taarne hvis forgyldte Vandhjul fra den vinkede over til Maskinafdelingen.

Indvendig brugtes mest lyse gulagtige Farver omtrent som frisk skaaret Fyrretræ med nogle faa bejdede Bræmmer paa Tagfladerne.

Indvendig i Havebrugsbygningerne var fölgende Farvesammenstilling, lyst graat med grönt og violet. I det arbejdende Mælkeri Væggen kraftig gul Okker med stengraa Paneler, Dörindfatninger m m, rödbrun Nische til Mælkekumme, brunt Tagværk og Stolper, foroven med blaa Bræmmer og Baand.

En Del grönne Planter og Blomster brugtes til Pynt i det Indre, saaledes var der langs Hovedbygningens Gallerier anbragt Kasser med nedhængende vild Vin. Under Kuppelen var ordnet et större Blomsterparti med et stille Vandbassin der virkede som Spejl og hvori en stor Blomsterskaal.

Med Undtagelse af nogle faa Flag brugtes ingen særlig Udsmykning i det Indre.

Foran det arbejdende Mælkeri var anbragt hvide Buster af Frederik den 6te som Kronprinds, Bernstorff og Reventlow og nærmere Pavillonen i Siden af Terrainet var opreist en Stötte til Minde om de Mænd hvem Landboreformerne omkring Aaret 1788 skyldes.

Paa Siderne af Stötten fandtes fölgende Vers

Godt er at skue	Godt er det Bud fra
Op mod de Store;	Oldingens Hjærte,
Godt er at löftes	Fremad til Kundskab,
I Tanken med dem	Til Flid og til Adel.

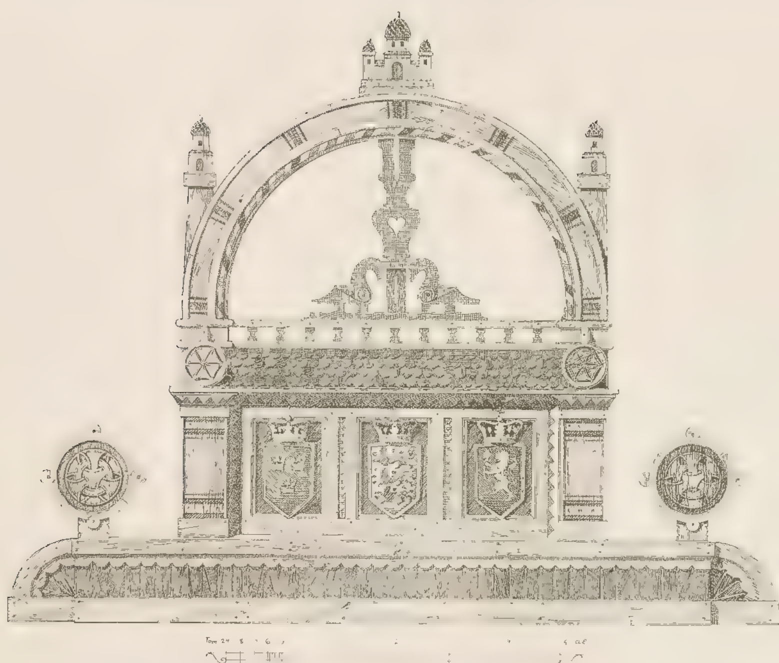
Frem Bondemand, Frem!

Sportstribunen er medtaget i denne Samling, skjönt den ikke er udgaaet fra Byggeudvalget, fordi Udstillingskomiteen ydede sin Hjælp til at en Sportsfest kom i Stand og fordi Tegningen udgik fra Udstillingens Tegnestue og Opförelsen lededes af Kræfter derfra.

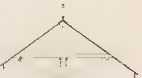
Iövrigt henvises til de Oplysninger vedrörende Udstillingsbygningerne som findes i

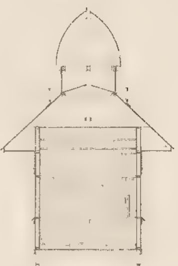
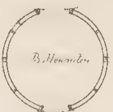
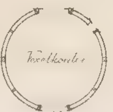
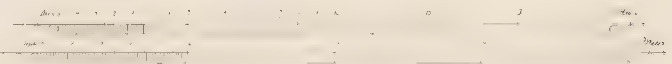
1. Officiel Beretning, udgiven ved Udstillingskomiteens Foranstaltning af C Nyrop Kjöbenhavn 1890
2. Den tekniske Forenings Tidsskrift 12te Aarg 1888-89
3. "Kunstindustrielt Tidsskrift" 3 og 4 Aarg 1887 88
4. Svensk Teknisk Tidsskrift 18e Årg 1888
5. "Illustreret Tidende" og flere
6. Interiör fra Hovedbygningen set fra Trappen under Kuppelen af Litograf Alfred Jacobsen
7. Fotograf Juncker Jensens Fotografier fra Udstillingen

M Nyrop

Indhold

DANMARK

Hovedbygningen Forside

M. Nyrop

Hovedbygningen
Sydside med dansk Husflidsbygning

M. Nyrop

Pacht & Crone, phot.

Hovedbygningen
Snit gjennem Kuppelpartiet

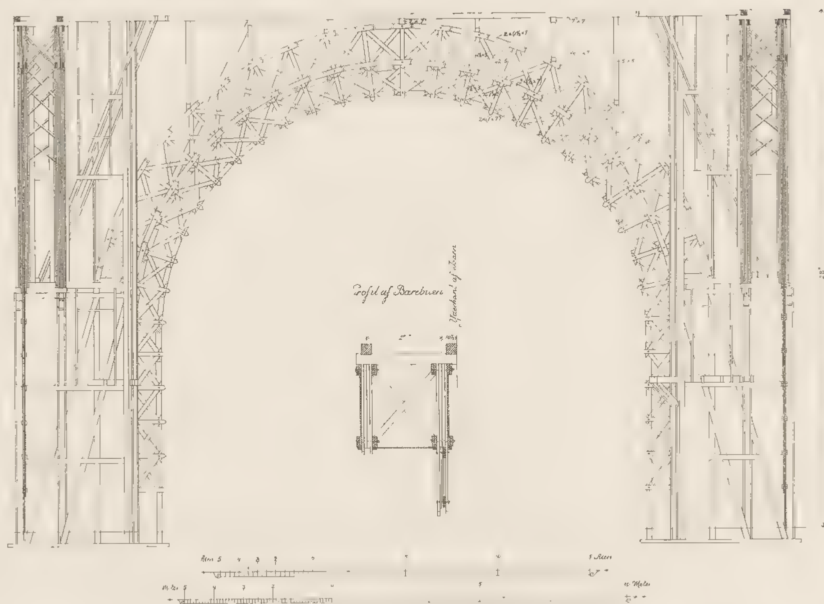

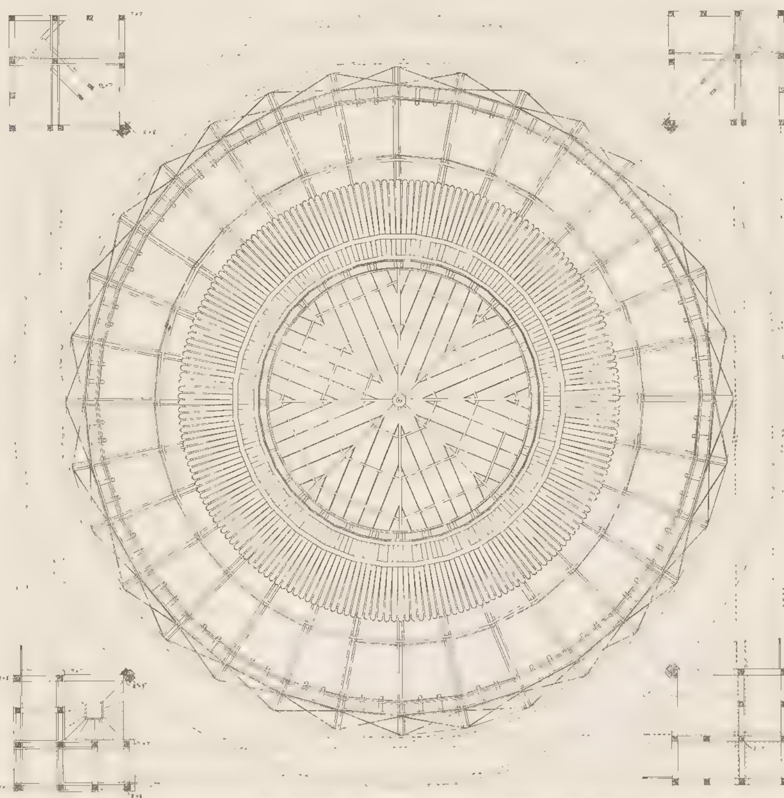
4

Pacht & Crone phot

M. Nyrop

Hovedbygningen. Konstruktion af Kuppelens Underbygning

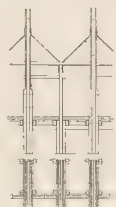

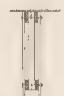

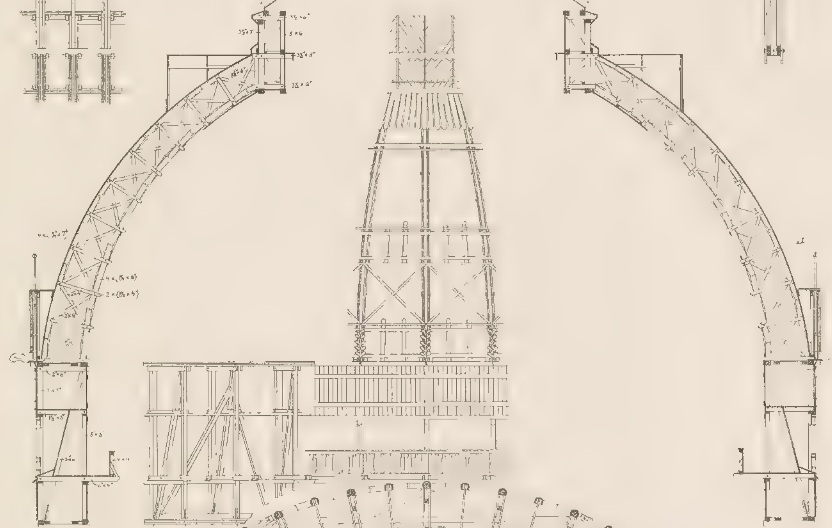
Pacht & Crone phot.

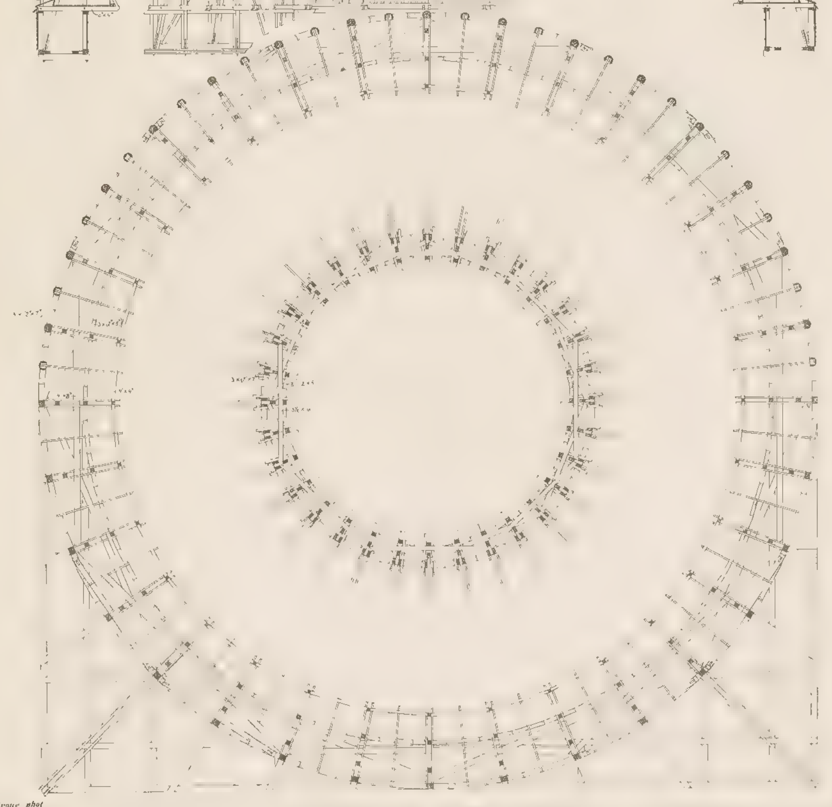
M. Nyrop

Hovedbygningen
Konstruktion af Kuppelen

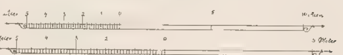

Pacht & Crone phot

Hovedbygningen

Tversnit af Længdehallen

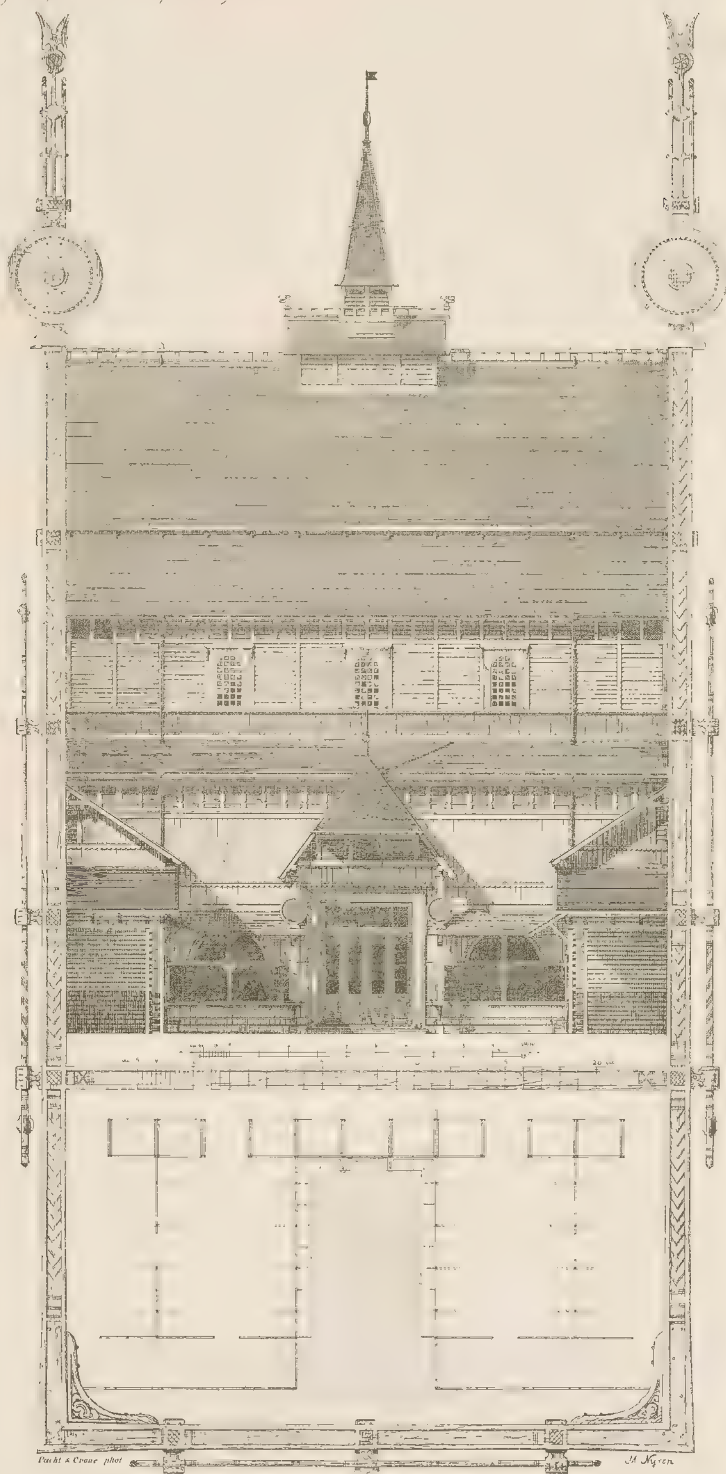

Snit a og Snit b

7

Pacht & Crone, phot

Hovedbygningen Gaard paa Sydsiden

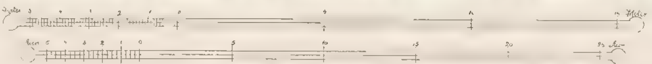

Pacht & Crone phot

M. Nyren

Maskinhallen Forside

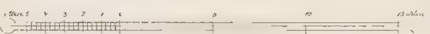

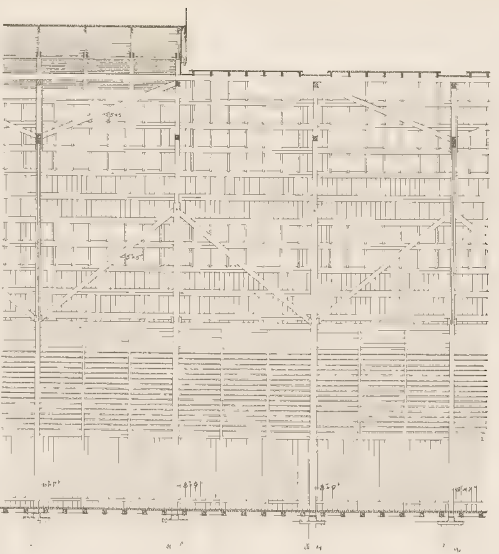

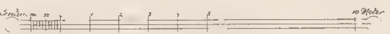
Pacht & Crone, phot.

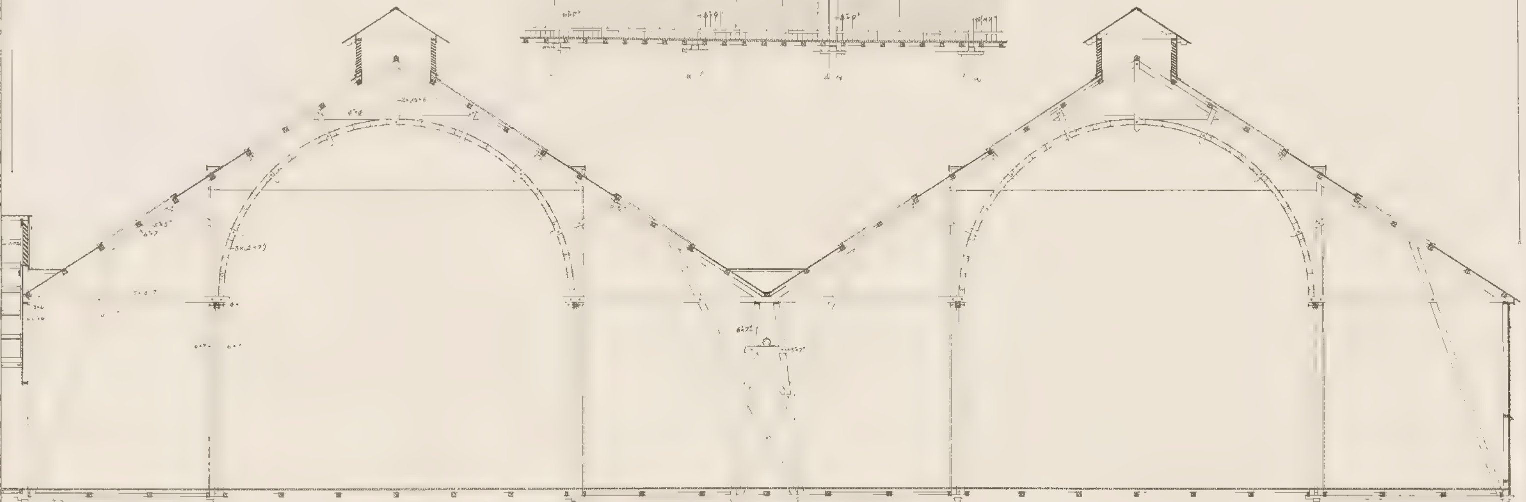
Maskinhallen Længsnit og Tværsnit

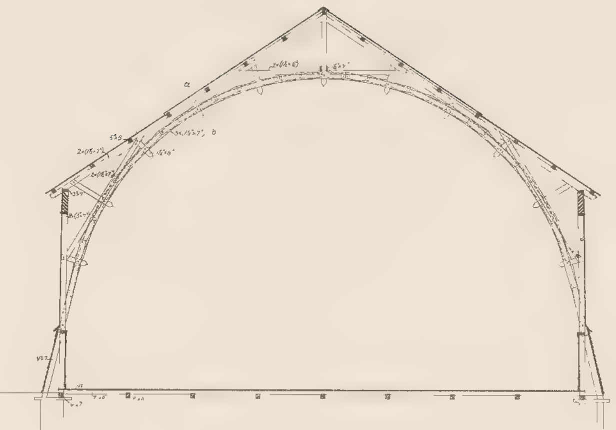

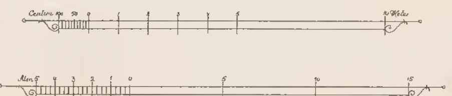

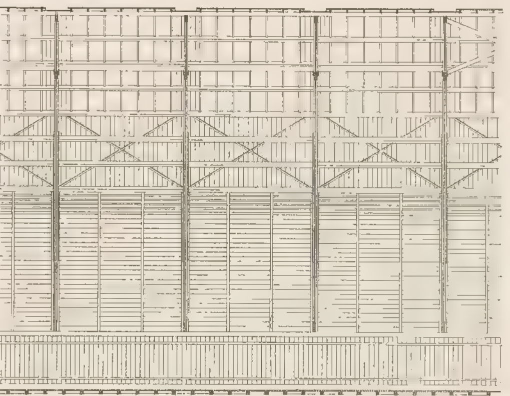
M. Nyrop

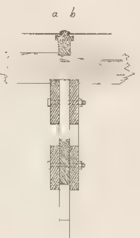
Fra Hærens og Flaadens Udstilling

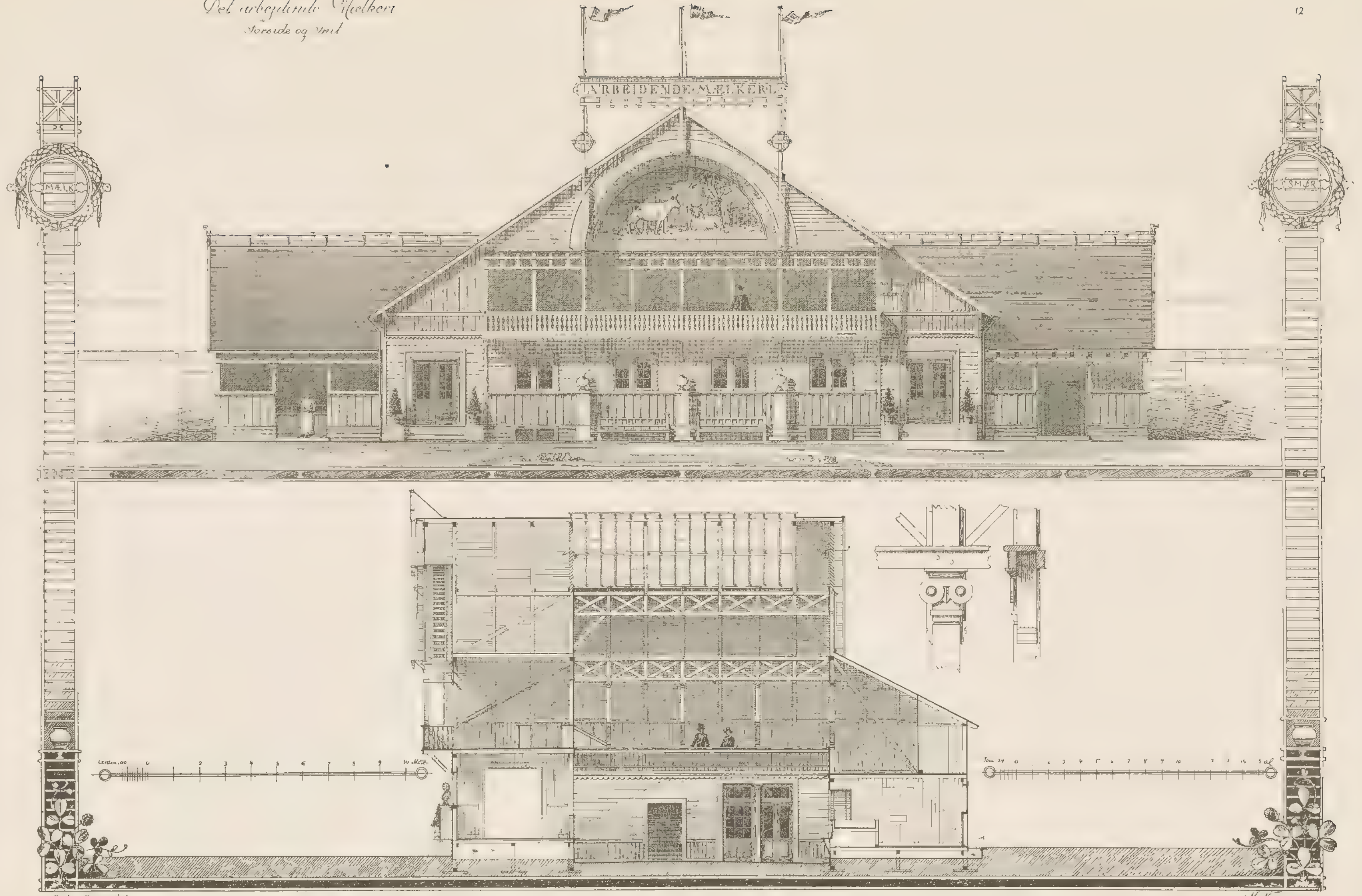

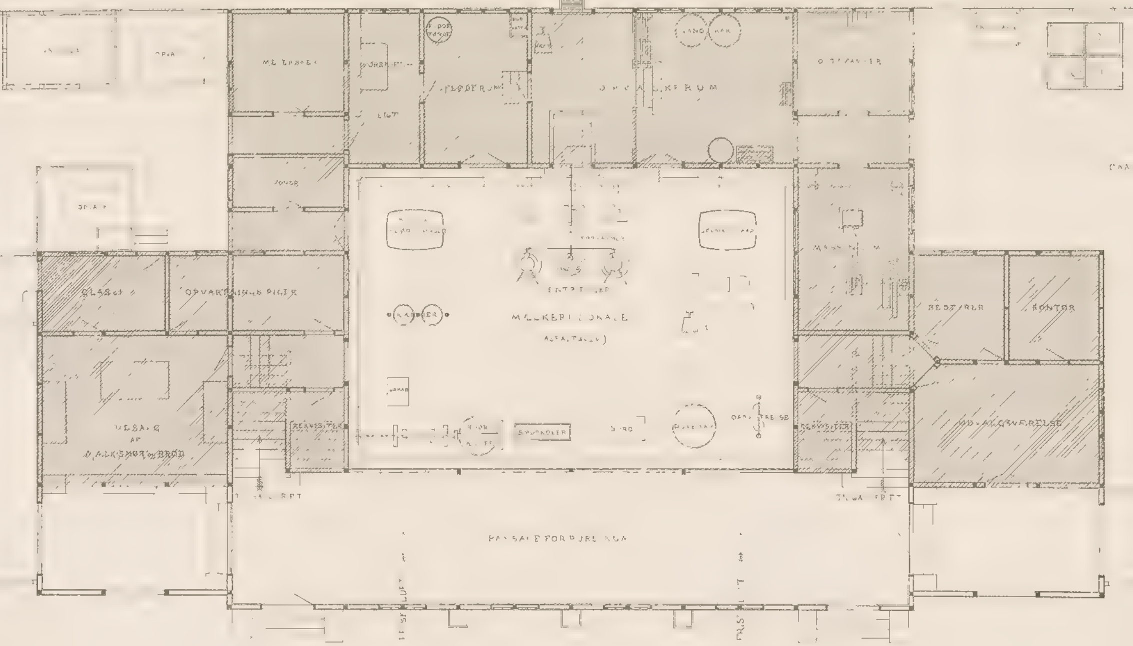
Pacht & Crone phot

M. Nyrop

Det arbejdende Mælkeri
Forside og Snit
ARBEIDENDE MÆLKERI
MÆLK
SMØR
Pacht & Crone, phot
M. Nyrop

Plan af det arbejdende Mejeri

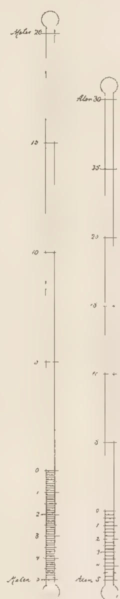

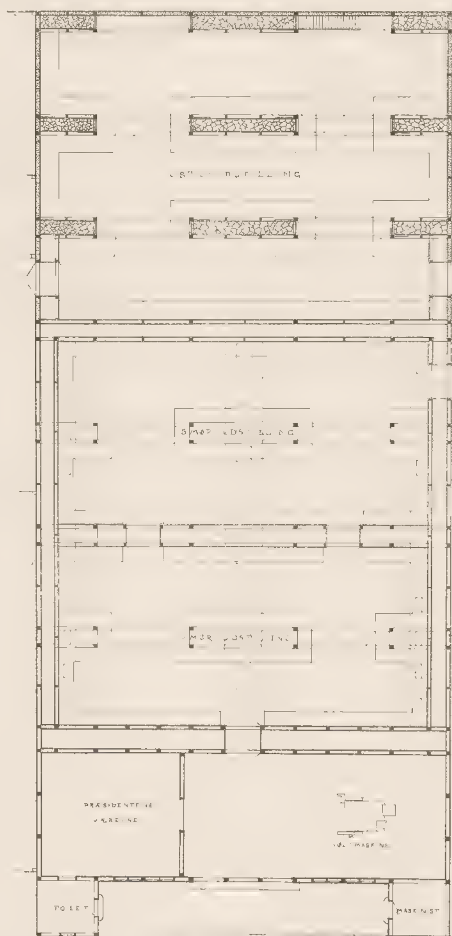

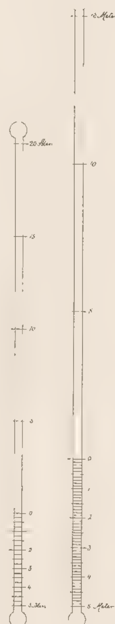
Smør- og Osteudstillingen Facade og Plan

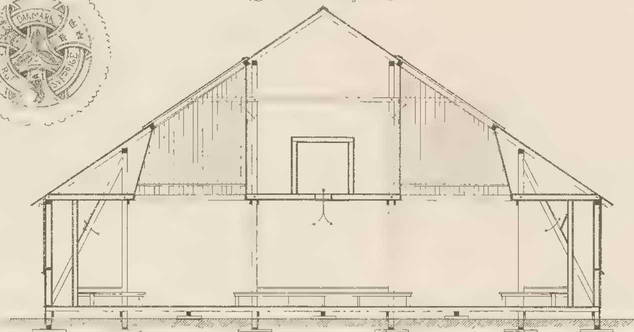
Pacht & Crone phot

M. Nyrop

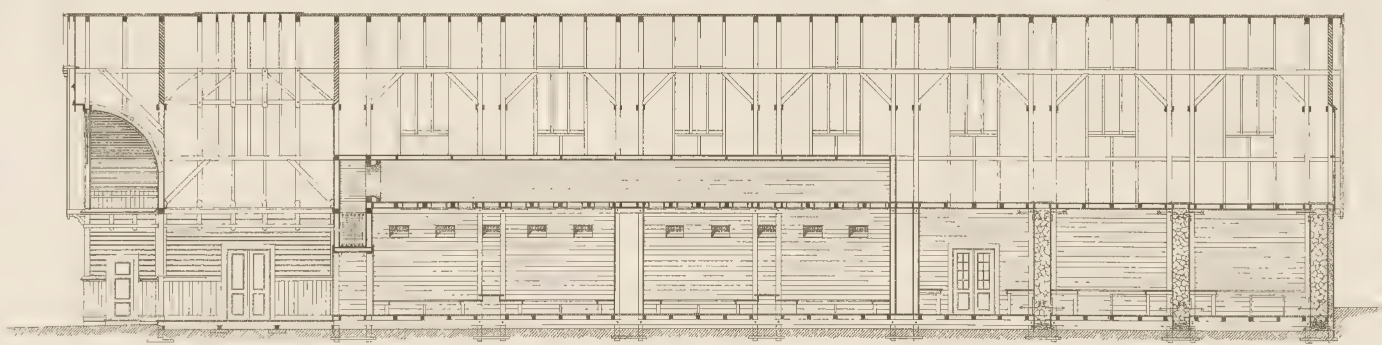
5

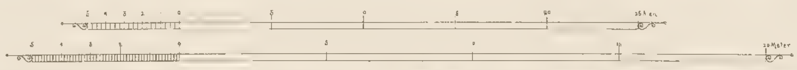
Smør og Osteudstillingen

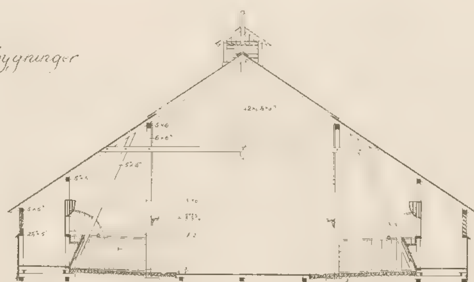

Pacht & Crone phot

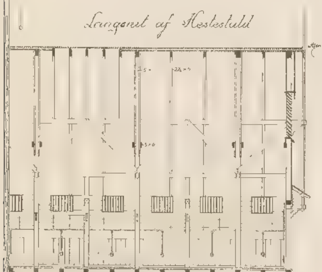

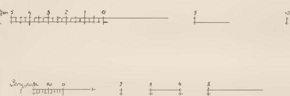
Staldbygninger

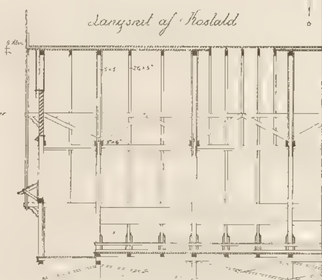

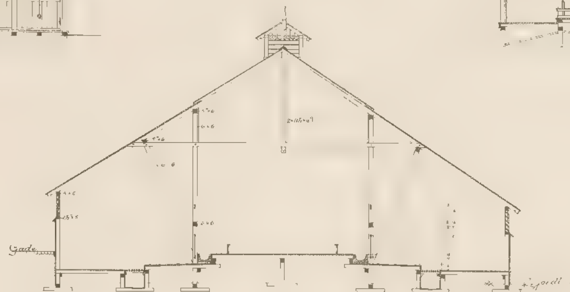
Langsnit af Hestestald

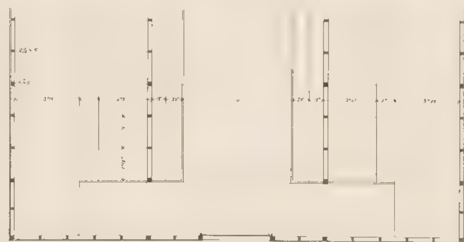

Langsnit af Kostald

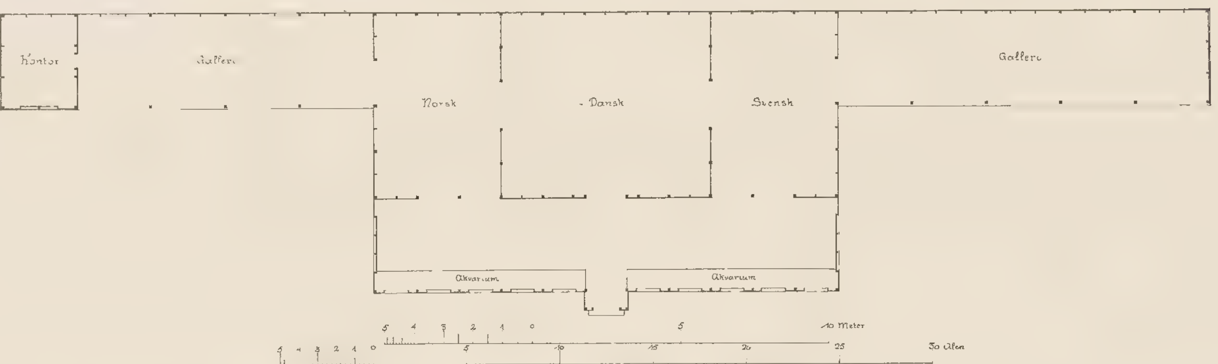
M. Nyrop

Pacht & Crone, phot

·FISKERIBYGNINGEN·

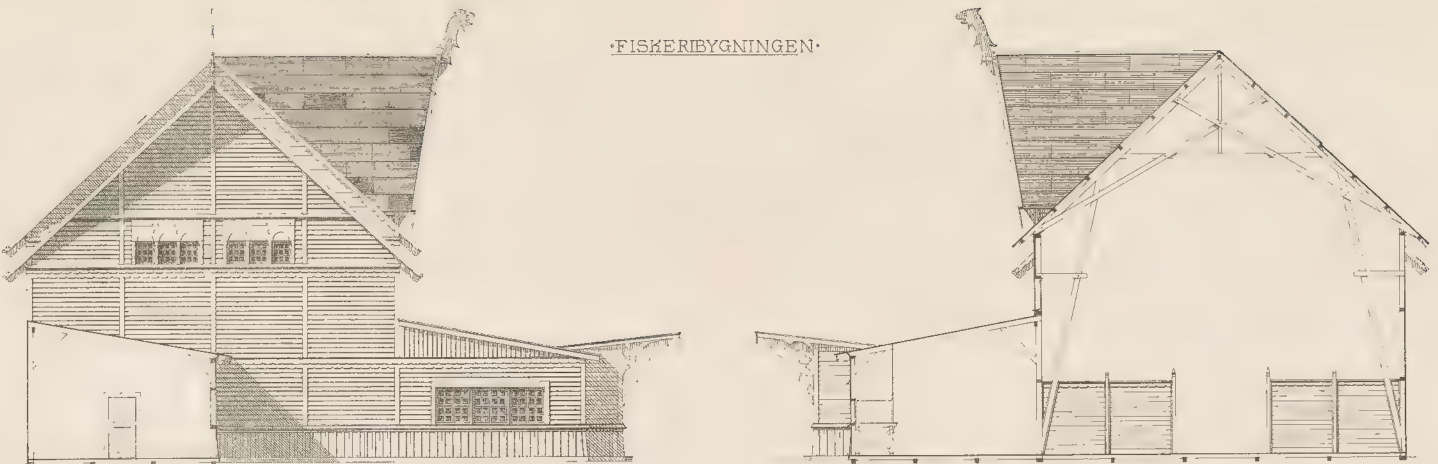

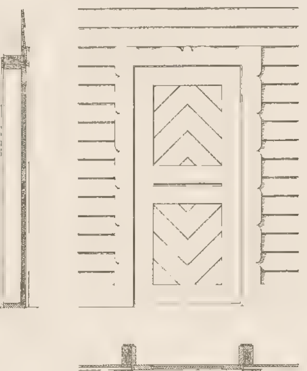

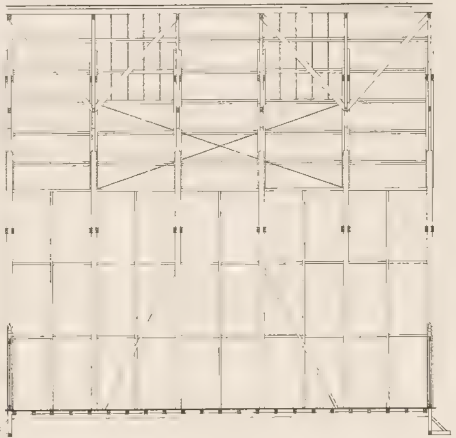
Pacht & Crone phot

Erik Schiødte

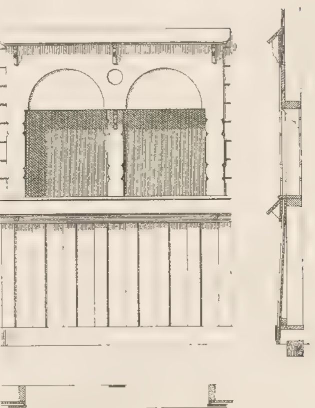
·FISKERIBYGNINGEN·

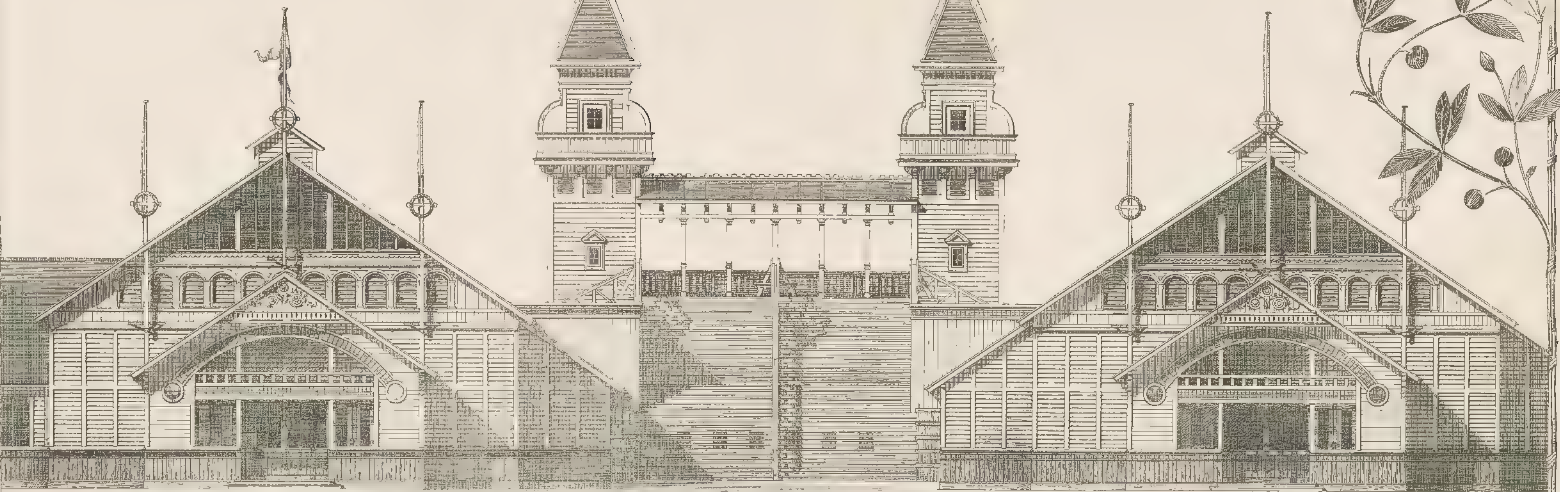

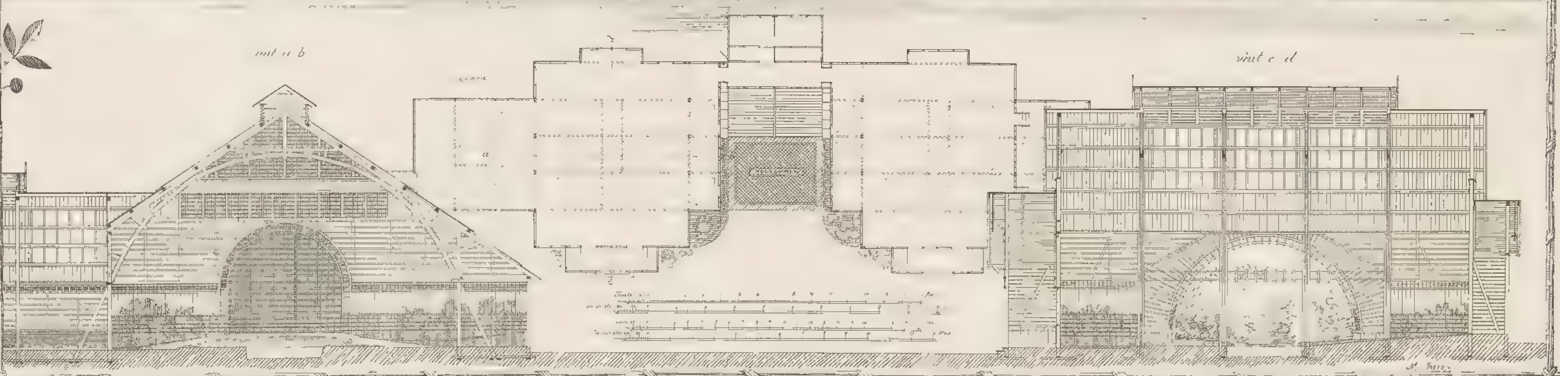

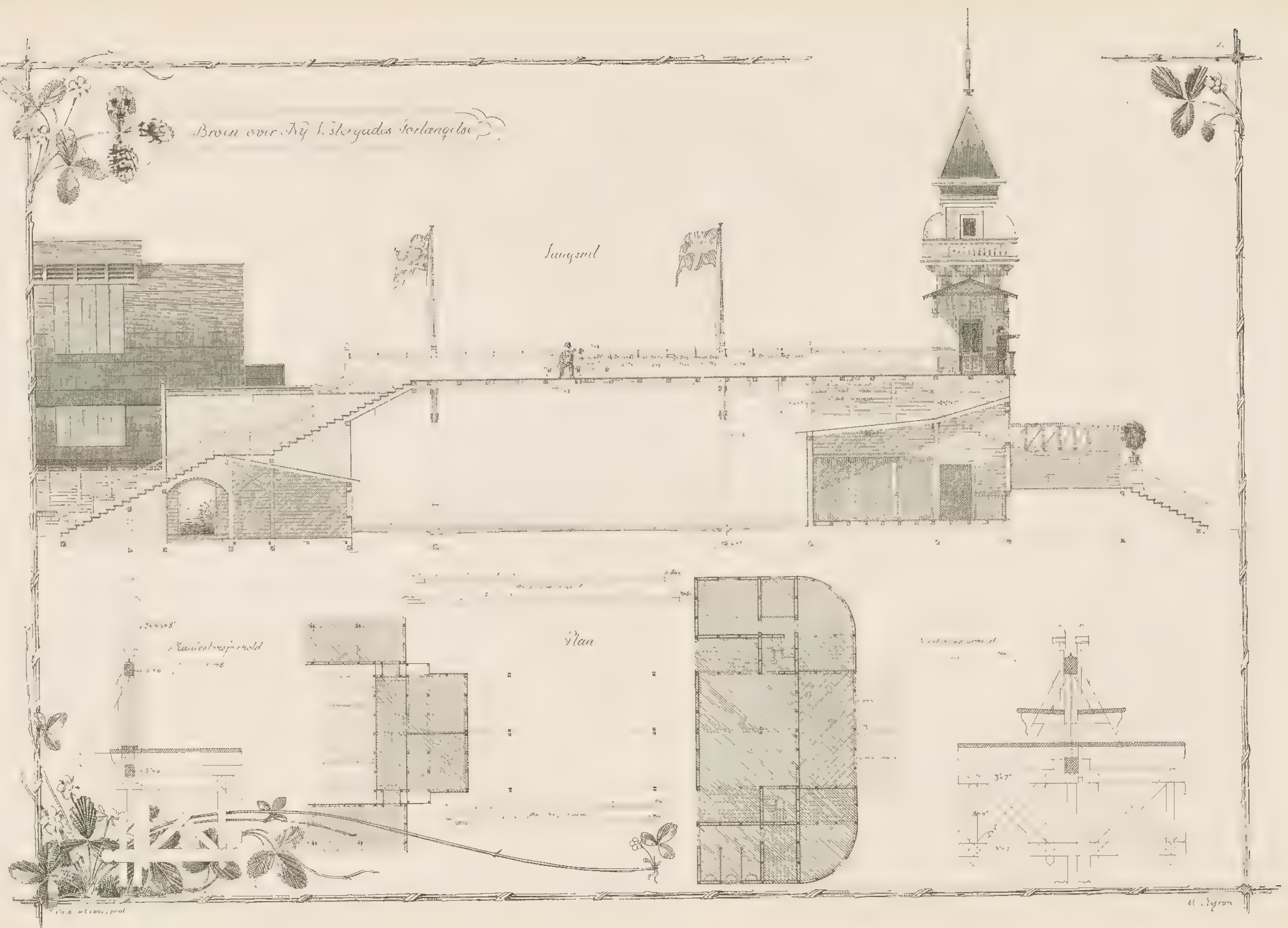
Pa lit & Crone, phot

Bygninger for Havebrug og Broen over Stormgades Forlængelse

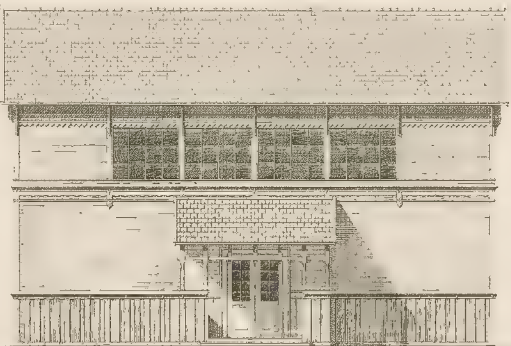
Pacht & Crone phot

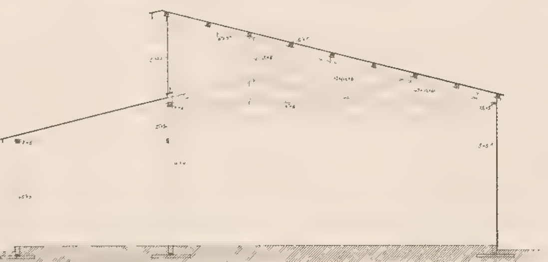

Broen over Ny Østergades forlængelse
Langsnit
Plan

Gavl

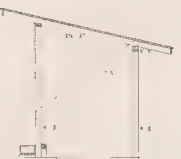
M Ayron

Lyiskud Kobaase

Forside
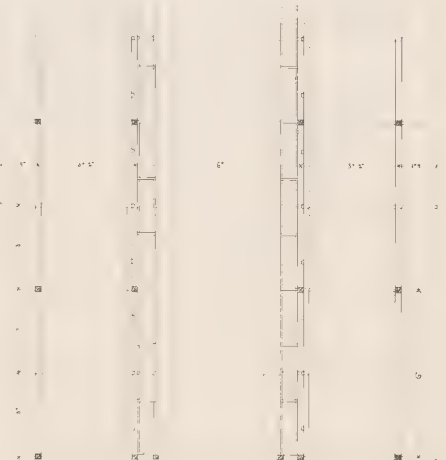

Tvarsnit

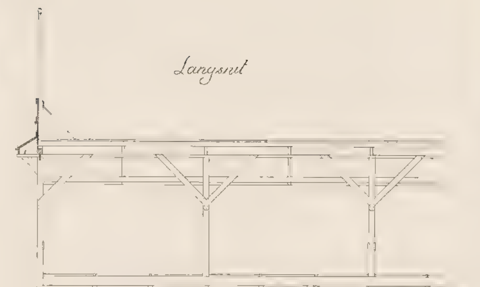

Plan

Langsnit

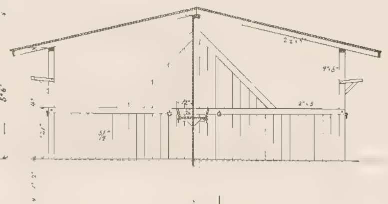
Pacht & Crone phot

M. Nyrop

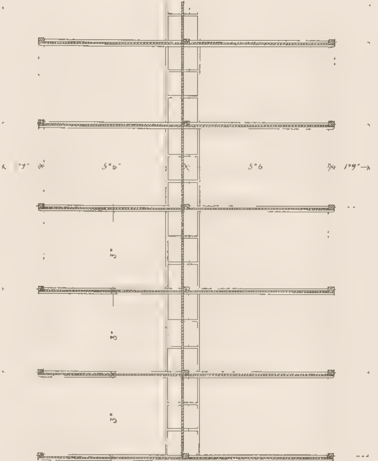
Dyrskuet

Hestebaase

Snit

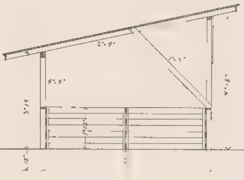

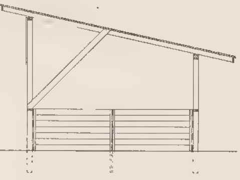
Plan

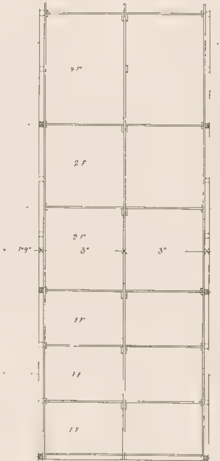
Faare- og Gedestald

Snit

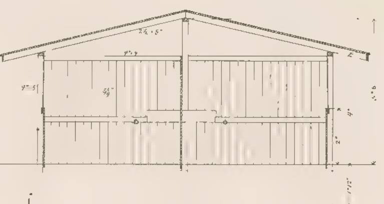

Plan

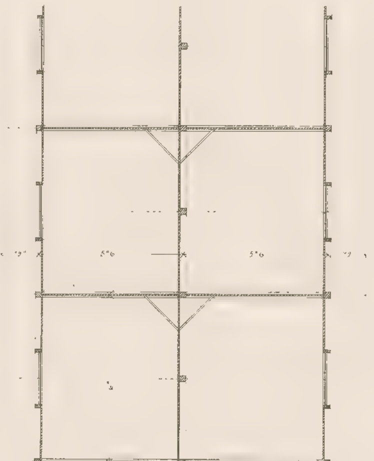

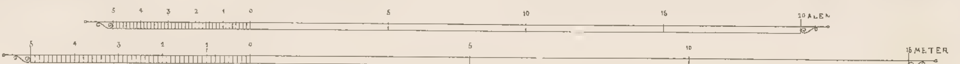
Hesteboxe

Snit

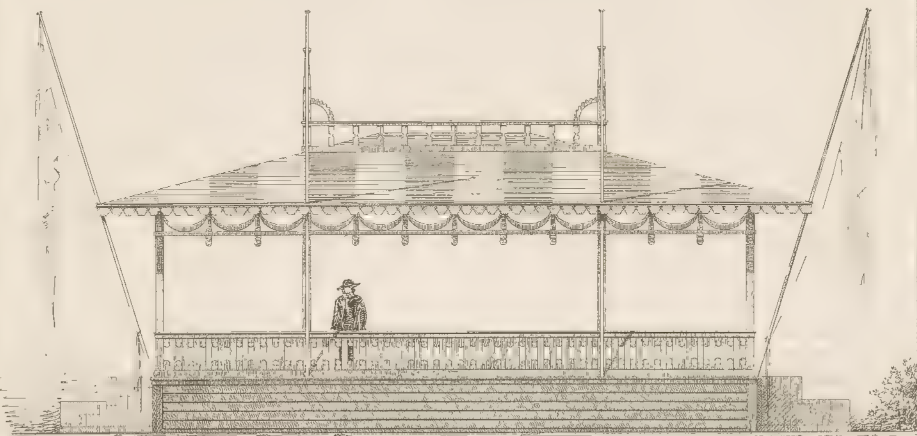

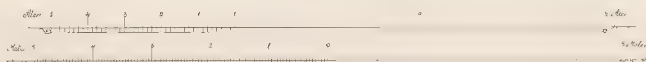
Plan

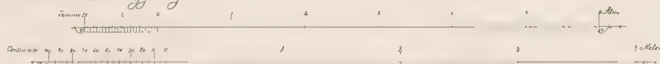

Dyrskuet Sommertribunen

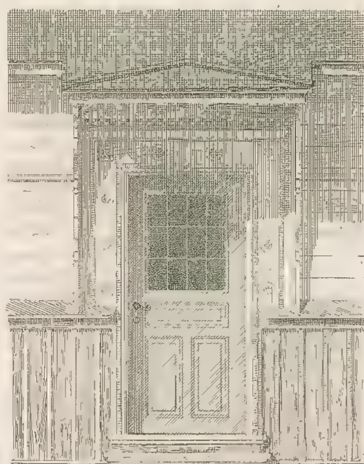

Indgang fra Administrationsbygningen

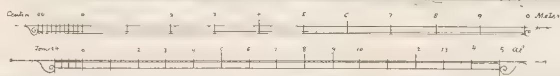

Tømmerværk omkring Udstillingsterrænet

Kunstudstillingens Vestibule Forside

M. Nyrop

KVISTVINDUE
BÆNKERYG
FORSKIELLIGE
ENKELTHEDER
KVISTVINDUE
10 Meter
15 alen
M Nyrop
KNAPPER

Kunstudstillingens Vestibule Langsnit

Pacht & Crone, phot

Kunstudstillingens Vestibule Tværsnit

Pach & Crane photo l.

M. Nyrop

Kunstudstillingen — Snit gjennem Gaarden

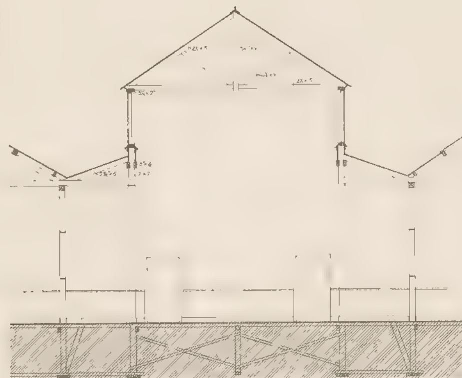

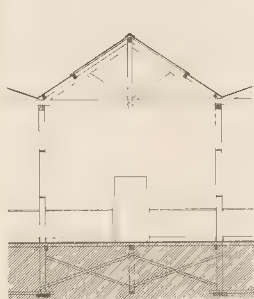
Pacht & Crone phot.

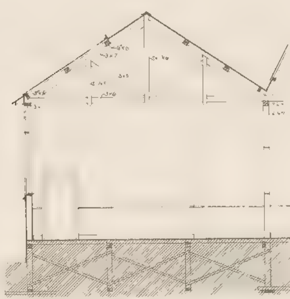
M. Nyrop

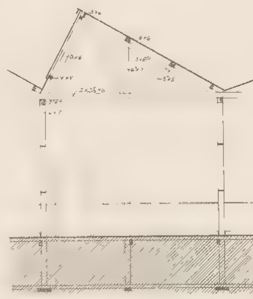
Tværsnit fra Kunstudstillingen

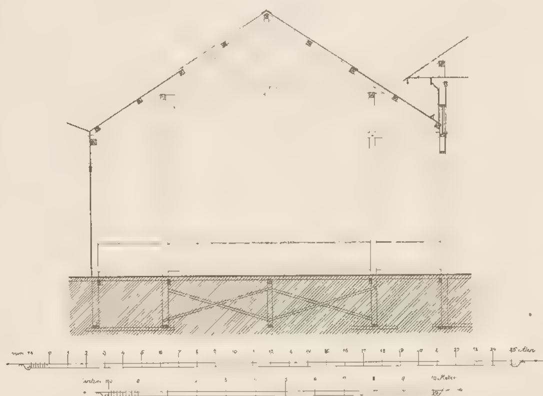

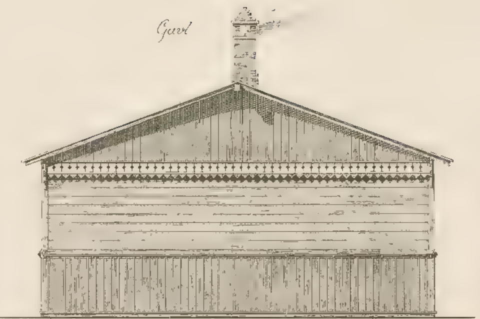

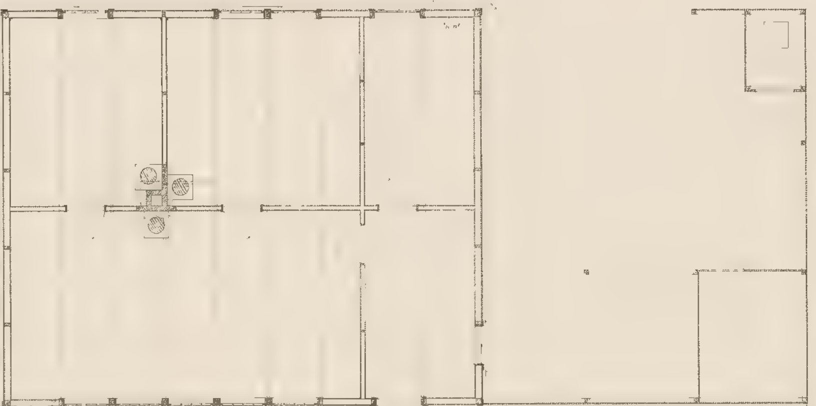
Pacht & Crone photo lith

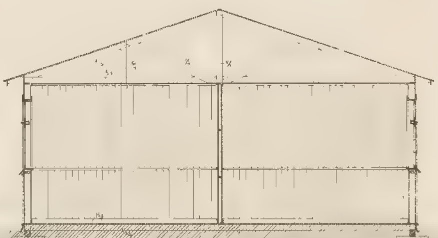
M. Nyrop
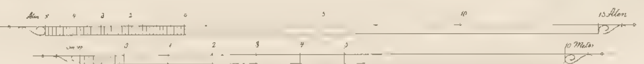
Tegnestuen

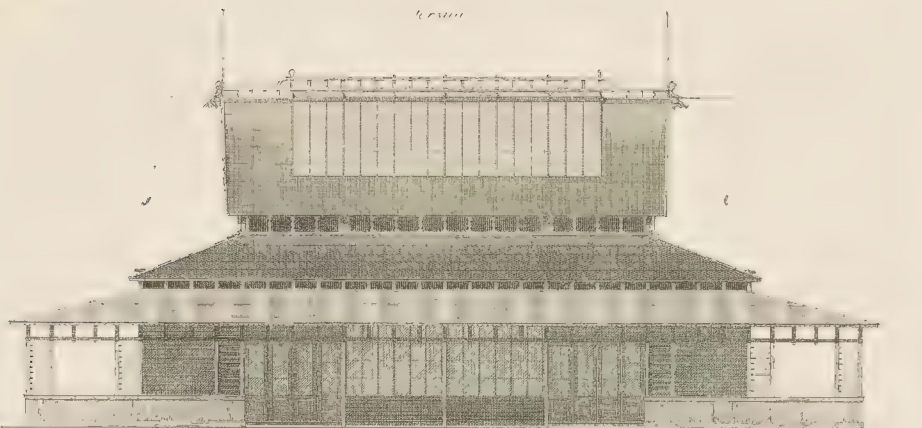

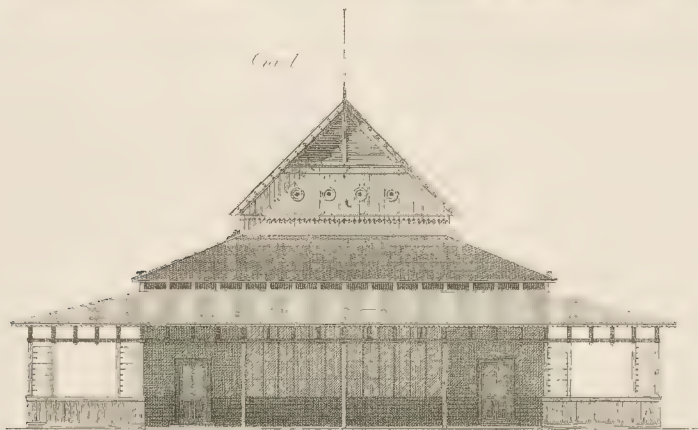

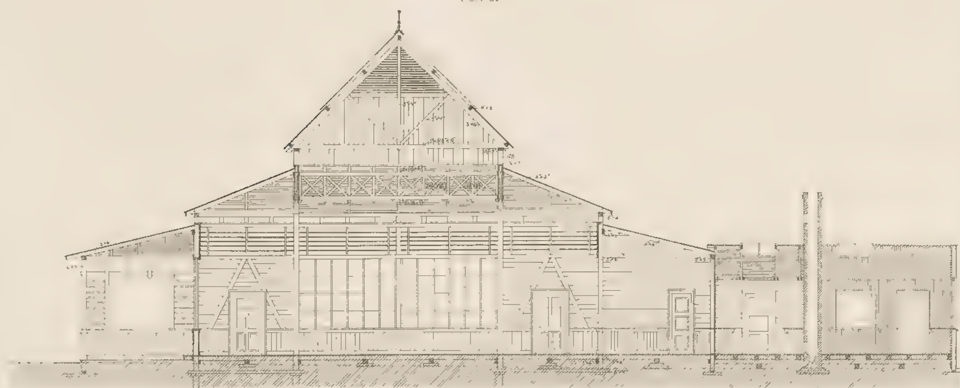
Pacht & Crone phot

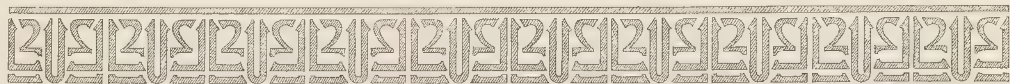
Restaurant

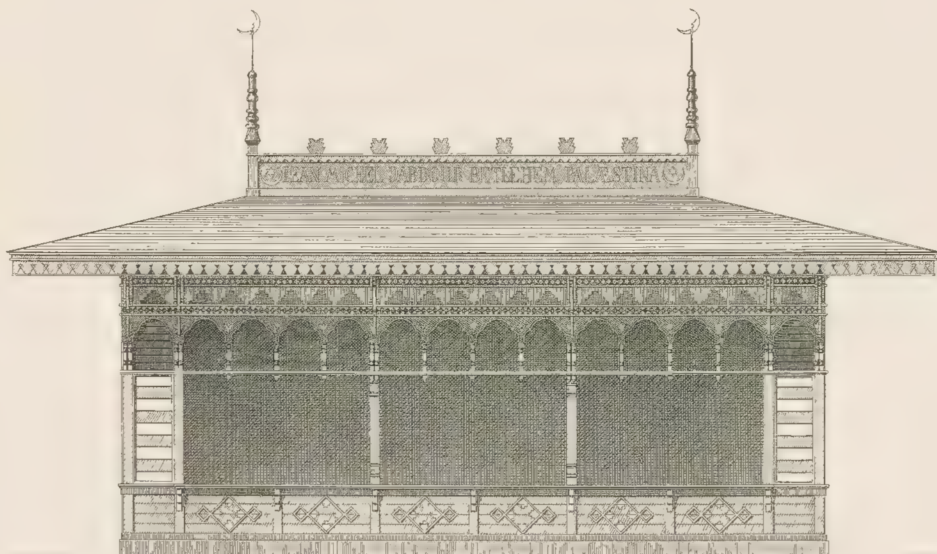

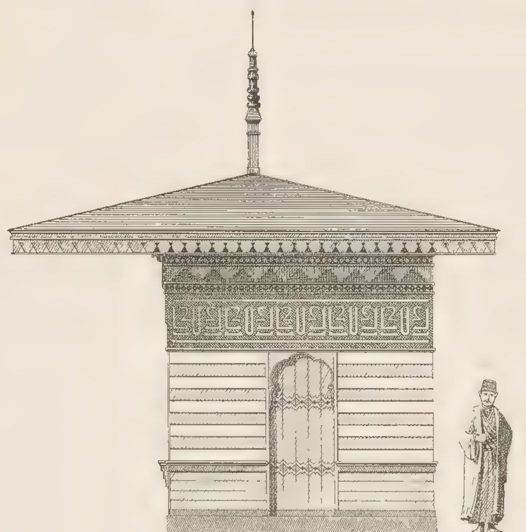
Tværsnit

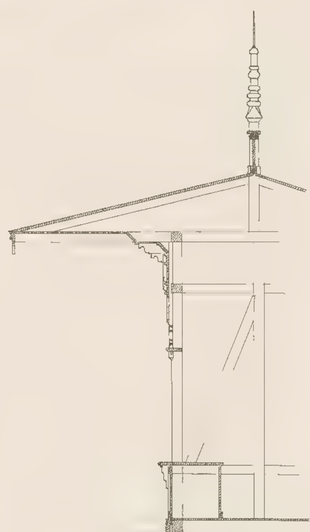

BETLEHEMS KIOSKEN

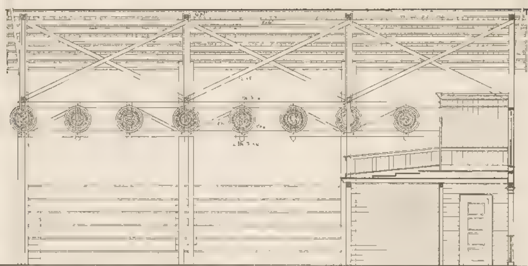

Pacht & Crane, phot — *V. Koch 1889*

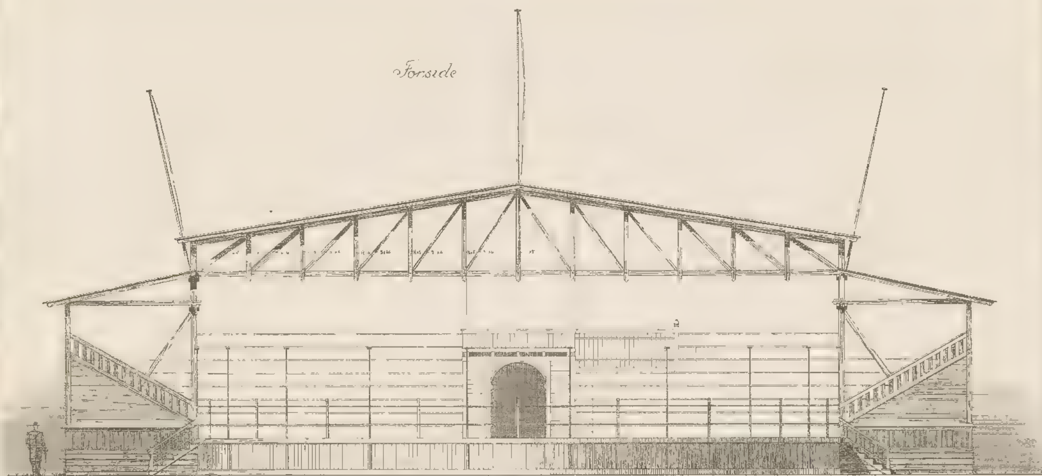

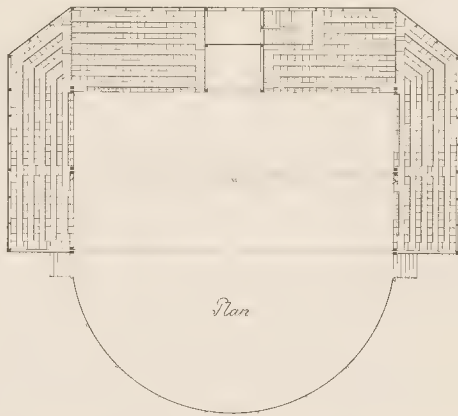
Sportstribunen

Tværsnit

Forside

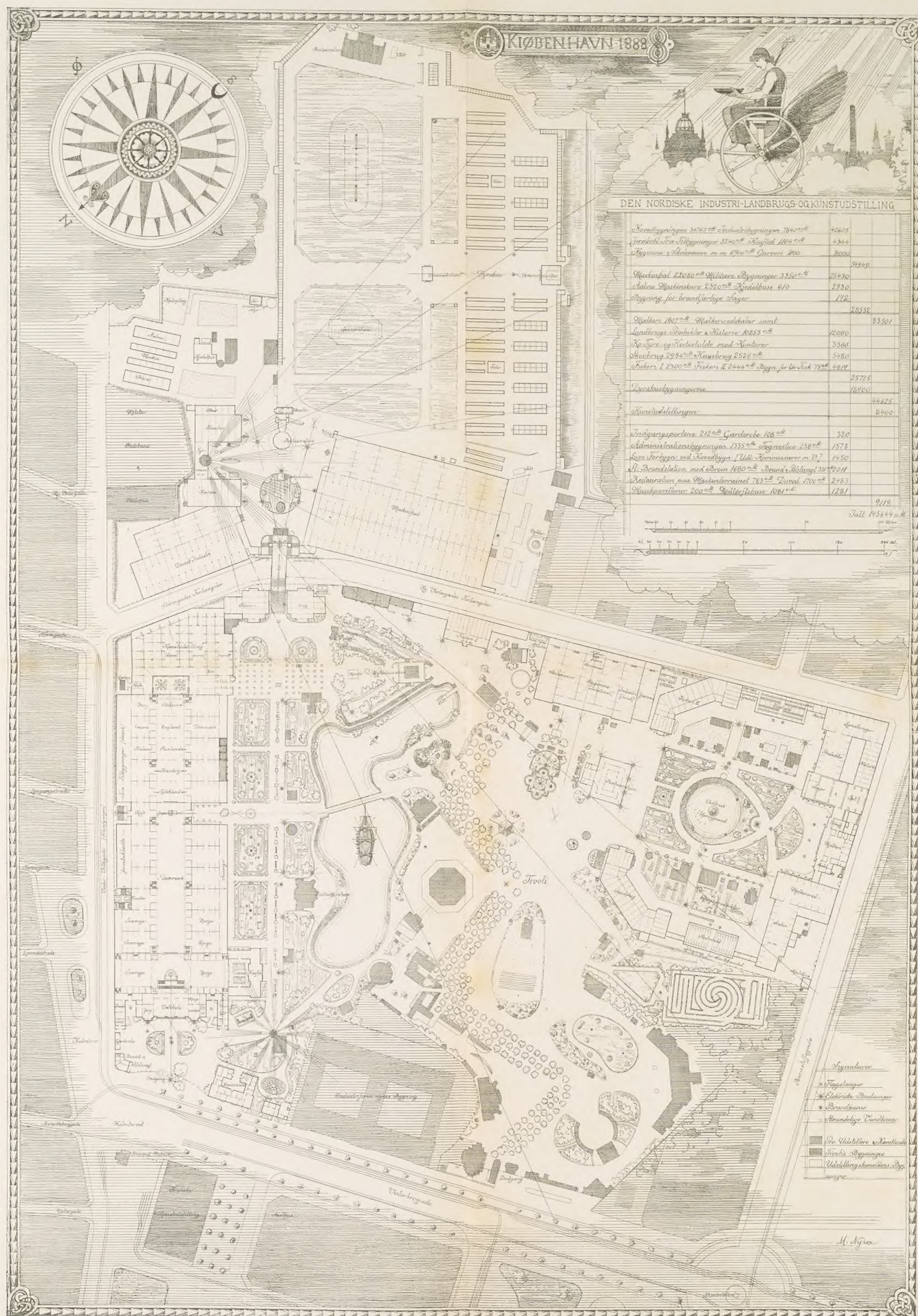

Plan

Pacht & Crone, phot.

Th. Arup, Gotfred Tvede.

KJØBENHAVN 1888
DEN NORDISKE INDUSTRI-LANDBRUGS-OG KUNSTUDSTILLING
Hovedbygningen 34765 □m Industribygningen 7840 □m 42605
4344
8000
54949
Maskinhal 22080 □m Militære Bygninger 3350 □m 25430
2930
Bygning for brandfarlige Sager 192
28552
Mejeri 1807 □m Mejeriredskaber samt 83501
Landbrugs Produkter & Historie 10253 □m 12060
3366
Skovbrug 2954 □m Havebrug 2526 □m 5480
Fiskeri I 2300 □m Fiskeri II 2444 □m 4819
25725
Dyrskuebygningerne 18900
44625
Kunstudstillingen 8400
Indgangsportene 212 □m Garderobe 108 □m 320
Administrationsbygningen 1335 □m Tegnestue 238 □m 1573
1450
St. Brandstation med Broen 1680 □m 2011
Restauration paa Maskinterrainet 783 □m Duval 1700 □m 2483
Musikpavilloner 200 □m 1281
9118
Ialt 145644 □m
Tivoli
Vesterbrogade
Signaturer
Flagstænger
Elektriske Buelamper
Brandhaner
Almindelige Vandhaner
Tivolis Bygninger
Udstillingskomitéens Bygninger
M. Nyrop

NORDISKE INDUSTRI - LA
OG KUNSTUDSTILL

I

KJØBENHAVN 1888

UDGIVET PAA KOMITEENS FORANSTALT

VED

M. NYROP
UDSTILLINGENS ARCHITEKT

